

HẢI PHÒNG

C U Ớ I T U Ầ N

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM THÀNH PHỐ HẢI PHÒNG
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN HẢI PHÒNG

Tưng bừng lễ hội Cất Bà 2014

SỐ 13 BỘ MỚI (1297)
Ngày 4 - 4 - 2014

CHUYÊN ĐỀ
CÔNG ĐOÀN

Thơ ca trước hết phải tạo ra cái đẹp, hưởng con người tới sự cao cả

Nhân tập thơ "Zanore ne vese" (Những nguyên âm trong sương sớm) của nhà thơ Mai Văn Phấn sắp phát hành ở An-ba-ni, tiến sĩ, nhà thơ Gjeke Marinaj thực hiện cuộc phỏng vấn tác giả tập thơ qua email. Đây là tập thơ đầu của Việt Nam hiện diện trên miền đất đông nam châu Âu này.

Tiến sĩ - nhà thơ Gjeke Marinaj.

Gjeke Marinaj là nhà thơ, nhà văn, dịch giả, nhà phê bình văn học. Sinh năm 1965 tại Malesi e Madhe phía bắc Anbani, hiện G. Marinaj là Chủ tịch đầu tiên của Hội Nhà văn Anbani-Mỹ, được thành lập năm 2001. Hiện ông dạy tiếng Anh và truyền thông tại Richland College ở Texas (Hoa Kỳ).

● **GJEKE MARINAJ** thực hiện
(Tiến sĩ - Nhà thơ An-ba-ni)

- Từ nghìn năm nay, Văn Miếu - Quốc Tử Giám ở Hà Nội phản ánh niềm tin của nhân dân Việt Nam với tri thức và văn học, cũng như với tôn giáo và đảng tối cao. Sự thành kính đặc biệt này tác động đến trách nhiệm của ông, với tư cách một nhà thơ của công chúng như thế nào?

- Trải qua những thăng trầm của lịch sử và mãi sau này, Văn Miếu - Quốc Tử Giám luôn là niềm tự hào thiêng liêng, biểu tượng của tinh hoa văn hoá Việt, là ánh sáng của

tri thức và bản sắc dân tộc chúng tôi. Đây là trường đại học đầu tiên của Việt Nam, nơi đào tạo và nuôi dưỡng các hiền tài, giúp các vương triều khai mở và chấn hưng đất nước. Chúng tôi đang đi tiếp chặng đường mà tổ tiên đã khai mở và đặt những mốc son chói lọi trong lịch sử dựng nước và giữ nước. Thế hệ chúng tôi - mà tôi mong được dự phần ít ỏi của mình - đang khẳng định tiếng nói riêng trong đời sống văn học đương đại, tiếp tục tôn vinh văn hoá Việt ở vỉa tầng khác nữa trong quá trình hội nhập thế giới.

- Phong cách thơ của ông có nhiều thay đổi trong những năm qua từ truyền thống đến bán hiện đại và hiện đại toàn triệt. Việc thay

đối những bài thơ trong lần rẽ gần đây nhất có tầm quan trọng với ông thế nào?

- Đến với văn chương, tôi coi thơ ca truyền thống là điểm tựa để xuất phát. Bằng tâm thức và cảm xúc Việt, tôi đã gieo cấy, thu hoạch mùa màng của mình trên đất đai ấy. Với hy vọng làm giàu thêm giá trị truyền thống thơ Việt đương đại mà mình đang được thừa hưởng. Ở những bài thơ gần đây nhất của mình, tôi dùng tiếng nói tự nhiên, hồn nhiên một cách hiện đại để xác lập một ngôn ngữ riêng của thơ mình. Đó chính là con đường tôi chọn để tìm về cội nguồn văn hóa của dân tộc tôi - cũng chính là cách tôi hiện đại hóa những bài thơ thuần Việt của mình.

- Ông làm gì để thúc đẩy quá trình đó diễn ra nhanh hơn?

- Trước đây tôi cách tân thi pháp theo tinh thần cực đoan, thường theo đuổi đến cùng những ý tưởng mà mình đã tri nhận, biểu hiện bằng hệ thống ngôn ngữ của riêng tôi. Điều ấy không sai, nhưng rất ít người thấu hiểu và chia sẻ. Những năm gần đây, vẫn cách thiết lập không gian và thời gian đa chiều, vẫn cách liên tưởng những hình ảnh biệt lập hoặc đặt xa nhau trong những cảm xúc mạnh, nhưng tôi chủ ý vươn tới sự tối giản, trong sáng và thánh thiện. Tôi cũng tìm cách đồng hóa ngôn ngữ thi ca với ngôn ngữ đời thường để thơ mình có giá trị hiện thực hơn. Đồng thời với sáng tác, tôi viết tiểu luận thơ và phê bình văn học. Tôi tưởng giải, biện minh cho các tác phẩm của một số nhà thơ có xu hướng cách tân của thế hệ tôi, bằng phương pháp so sánh, dẫn chiếu với thi pháp của thế hệ thơ mới hiện nay.

- Tác phẩm của ông được dịch ra nhiều ngôn ngữ, bao gồm tiếng Anbani, Anh, Pháp, Ấn Độ, Hàn Quốc, Thụy Điển, và Thái Lan. Việc các tác phẩm của ông được dịch sang tiếng nước ngoài có ý nghĩa như thế nào với ông?

- Cũng như các nhà thơ, khi có thêm nhiều người đọc thơ mình, tôi rất vui, nhận thấy đó là niềm hạnh phúc lớn lao của một người cầm bút. Tôi sống, sáng tạo và cả chịu

đựng những dằn vặt đau khổ của sự sáng tạo... Tôi cũng tiếp nhận, chọn lọc tinh hoa của các khuynh hướng văn học trên thế giới bằng tình yêu và trách nhiệm một công dân nước Việt. Và khi những tác phẩm của tôi được dịch sang nhiều ngôn ngữ khác, tôi càng tự tin khẳng định bản sắc Việt trong thơ mình hơn nữa trong tương lai.

- Ông vừa nói đến bản sắc Việt trong thơ. Có bao giờ ông nghĩ thơ Việt Nam sẽ tạo ra một trường phái, khuynh hướng riêng có tầm ảnh hưởng khắp toàn cầu?

- Tôi tin điều ông vừa nêu cũng là khao khát của nhiều nhà thơ các dân tộc khác. Việt Nam có một nền văn hoá đặc sắc.

Bìa tập thơ "Zanore ne vese" của nhà thơ Mai Văn Phan.

Song, nền thi ca thế giới có thể ví với một tòa tháp. Nếu không tiếp thu, kế thừa và vượt qua các khuynh hướng thế giới thì thơ ca chúng tôi khó có cơ hội hiện diện, dù chỉ ở tầng thấp của tòa tháp ấy. Tôi nghĩ, những nỗ lực sáng tạo của các nhà thơ Việt Nam để thế giới biết đến thơ Việt Nam và thừa nhận sự có mặt một nền thơ không kém phần đặc sắc, đã là một thành công lớn.

- Bản chất của thơ ca nhiều khi đảm nhiệm những nhiệm vụ siêu tưởng trong sự nghiệp cải thiện toàn thể nhân loại. Nhiệm vụ của ông với cương vị một nhà thơ là gì và ông đã làm thế nào để đạt được mục tiêu đó?

- Tôi quan niệm thơ ca trước hết phải tạo ra cái đẹp và mục đích cuối cùng là hướng con người tới sự cao cả, thánh thiện. Khi viết, tôi để ánh sáng nhân bản, thanh khiết từ trái tim tôi tỏa rộng khắp không gian mà tôi đang chế ngự. Tôi mong muốn ánh sáng đó sẽ được lưu giữ trong những bài thơ của tôi, tạo nên hấp lực riêng để dẫn dụ, đánh thức nhân tính, tình yêu, lòng bác ái của mỗi con người ở bất kỳ nơi nào trên trái đất.

- Ông có thể chia sẻ về một số nhà thơ xuất chúng của Việt Nam?

- Thơ góp phần quan trọng làm nên sức mạnh tinh thần của dân tộc tôi trong sự nghiệp giữ nước, chống giặc ngoại xâm. Tuyên ngôn độc lập đầu tiên của nước Việt được coi là một bài thơ Thần thánh, chỉ gồm 4 câu của danh tướng Lý Thường Kiệt (1019-1105) viết cách đây gần mười thế kỷ. Việt Nam có thi hào Nguyễn Du (1766 - 1820) được thế giới công nhận vinh danh là Danh nhân văn hóa thế giới. Ông là một nhà thơ lớn, biết cúi xuống những nỗi bất hạnh của kiếp người nhỏ mọn. Đó chính là khuôn mẫu một nhà thơ xuất chúng cho những nhà thơ của thời hiện tại.

- Nếu ông có cơ hội làm cho cả thế giới nhìn Việt

Nam qua con mắt của ông, ông vẫn sẽ hướng sự chú ý tới thơ ca của mình hay sẽ tạo một cái nhìn khái quát về những phong cảnh tươi đẹp của đất nước ông?

- Nếu có được một khoảnh khắc ngắn ngủi tưởng tượng như ông nói, tôi sẽ dồn hết tâm sức và nghị lực viết một bài thơ ngắn, mong được cả thế giới đọc nó và nhìn thấy hết vẻ đẹp cao cả, sáng trong tâm hồn Việt được toát ra từ những cảnh quan kỳ diệu trên đất nước tôi.

- Trân trọng cảm ơn nhà thơ Mai Văn Phan!